

Les aventures de Ladybug et Chat Noir isimli Animasyon Filmi Şarkılarının Çevirileri Üzerine Göstergibilimsel Bir Değerlendirme*

DR. ÖĞR. ÜYESİ NESİBE ERKALAN ÇAKIR**

Öz

Film anlatılarının ayrılmaz parçalarından biri olan şarkı gerek duygusal derinlik açısından gerekse filmde işlenen temanın aktarımı açısından filmi zenginleştiren önemli unsurlardandır. Filmlerin farklı dilleri konuşan izleyicilere ulaşması ve dilsel sınırları aşarak geniş bir kitleye hitap etmesi film çevirileriyle mümkündür. Doğası gereği şarkı çevirisi, geleneksel metin çevirisinden farklı birtakım özellikler taşımaktadır. Şarkı çevirisinin taşıdığı bu farklı özellikler, çevirmen açısından kimi zaman bazı zorlukları da beraberinde getirmekte, çevirmenin şarkı çevirisi özelinde bir dizi çeviri yöntemini kullanmasını gerektirmektedir. Filmler özelinde ele alındığında şarkılar, olay örgüsünün izleyici tarafından duygusal bağlamda daha yoğun hissedilmesini sağlamakta, izleyicinin filmde işlenen konuya odaklanma düzeyini artırmaktadır. Nitekim filmlerde yer verilen şarkıların müzikal özelliği, görüntü yoluyla işlenen konuyu tamamlamaktadır. 2023 yılında, macera ve aksiyon türünde gösterime giren Fransız yapımı *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* (Mucize: Uğur Böceği ile Kara Kedi) isimli animasyon filminde yer alan on film şarkısı, müzik ve müzikal unsurların tema bütünlüğünün sağlanması konusunda önemli rol üstendiğine dair görüşleri doğrulayacak niteliktedir. Bu noktada, *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* isimli animasyon filminin farklı dillere çevirilerinde şarkı sözleri ile olay örgüsü arasındaki bağlantının doğru kurulup kurulmadığı sorusu akla gelmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada, söz konusu animasyon filminde yer alan şarkıların İngilizce ve Türkçe çevirilerinin göstergibilimsel bir yaklaşımla incelenmesi amaçlanmıştır. Fransızca şarkılar ile bu şarkıların İngilizce ve Türkçe çevirileri betimleme, açıklama ve yorumlama olmak üzere öne sürülen üçlü bir yapı çerçevesinde değerlendirilmiş, çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği sınıflandırmasına göre yorumlanmıştır. Çözümleme sonucunda, İngilizce çevirilerden büyük bir kısmında anlamlı birimlerin tümüyle silinmesi yani göstergenin yok edilmesi nedeniyle gösterge yokluğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra; anlamın eksik yorumlanmasından dolayı eksik çevirilere, göstergelerin aşırı yorumlanması nedeniyle aşırı çevirilere ve anlamın bozulması nedeniyle yanlış çevirilere rastlanmıştır.

Anahtar sözcükler: çeviribilim, göstergibilim, şarkı çevirisi, film şarkıları, miraculous

* Bu çalışma, 7 Ekim 2024 tarihinde düzenlenen *I. Ulusal Şarkı Çevirisi Kongresi'nde* yazarın sunduğu bildirinin genişletilmiş hâlidir.

** Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim ve Tercümanlık Bölümü, E-Posta: nesibecakir@kmu.edu.tr, ORCID : [0000-0002-5437-6076](https://orcid.org/0000-0002-5437-6076)

Gönderilme Tarihi: 15 Aralık 2024

Kabul Tarihi: 14 Mart 2025

A Semiotic Analysis on the Translations of the Songs:
A Case Study of *Les Aventures De Ladybug Et Chat Noir*

Abstract

Songs are integral to film narratives, enriching the cinematic experience through emotional depth and thematic reinforcement. Film translation enables cross-cultural accessibility, broadening audience reach. However, song translation presents unique challenges distinct from traditional text translation, necessitating specialized methodologies. Within films, songs enhance the audience's sensory engagement with the narrative, intensifying focus on the subject matter. The musical component of film songs complements the visual narrative. The 2023 French animated film *Les aventures de Ladybug et Chat Noir*, within the adventure and action genres, features ten songs that exemplify the crucial role of music and musical elements in achieving thematic coherence. This raises the question of accurate correlation between lyrics and plot in the film's diverse language translations. This study, therefore, investigates the English and Turkish translations of these songs using a semiotic approach. The French lyrics and their respective English and Turkish translations are analysed through a three-tiered framework of description, explanation, and interpretation, and further interpreted according to systematics of *designification*. The analysis reveals a prevalence of sign absence in the English translations, resulting from the complete omission of meaningful units, effectively eliminating the signifier. Furthermore, instances of incomplete translation due to under-interpretation of meaning, over-translation stemming from over-interpretation of signs, and mistranslation due to alteration of meaning were also observed.

Keywords: translation studies, semiotics, translation of songs, film music, miraculous

GİRİŞ

Film müzikleri, sinema alanının ayrılmaz bir parçası olarak, film anlatılarını zenginleştirmekte ve filmde işlenen konuya derinlik katmaktadır. Sinema ürünlerinin, üretildiği ülke ile sınırlı kalmadığı, başka ülkelere çeviri yoluyla ihraç edildiği günümüz dünyasında film şarkılarının çevirisi, çeviribilim alanının merak edilen konularından biri olarak karşımızda durmaktadır. Bilindiği gibi şarkı çevirilerinde sözcüklerin başka bir dile aktarılmasının ötesinde, müzikal unsurların ve hatta kültürel birtakım göstergelerin korunması gibi karmaşık bir sürecin varlığından söz etmek mümkündür. Bu bağlamda müzikal göstergebilim, bu sürecin anlaşılmasında önemli bir araçtır. Müzikal yapıların nasıl anlam ürettiğini inceleyen bir alan olarak nitelendirilebilecek müzikal göstergebilim, film şarkıları çerçevesinde notalar, ritim, melodi ve sözcükleri bir bütün olarak ele alıp çok katmanlı anlamlar oluşturmaktadır.

Film şarkılarının çevirilerinde söz ve müzik uyumu, kültürel göstergelerin doğru aktarılması veya anlamın metinsel açıdan doğru aktarılması şeklinde sıralanabilecek birtakım zorluklardan bahsedilebilir. Çevirmenlerin şarkı çevirileri bağlamında karşılaşılabilecekleri zorlukları belirleyen ve bu zorlukların nasıl aşılabileceğine dair görüş bildiren çalışmalar vardır. Bu çalışmalar arasında en bilinenlerden biri Peter Low (2017)'un *Translating Song, Lyrics and Texts* isimli çalışmasıdır. Bunun yanı sıra, Dinda L. Gorlée (2005)'nin editörlüğünü üstlendiği ve çeşitli araştırmacıların katkıda bulunduğu *Song and Significance, Virtues and Vices of Vokal Translation* başlıklı eser de şarkı çevirileri bağlamında kaleme alınmış önemli eserlerden biridir. Bahsi geçen bu iki önemli eser dışında

Türkiye’de de şarkı çevirileri konusunda kaleme alınmış hatırı sayılır miktarda bilimsel çalışma bulunmaktadır. Türkiye’de şarkı çevirisi konusunda akla gelen belki de ilk isimlerden biri Alaz Pesen’dir. Pesen, ilk olarak 2010’da yüksek lisans tezi ile 2017’de ise doktora tezi ile şarkı çevirisi konusuna katkı sağlamıştır. Lisansüstü tezlerinin yanı sıra, 2022 yılında yayımlanan *Opera Çevirisinde İcra ve Doğallık* ve 2024 yılında yayımlanan *Şarkı Çevirisi ve ChatCPT* başlıklı çalışmalarıyla bu alana katkı sağladığını belirtmek mümkündür. Türkiye’de şarkı çevirisi konusunda yapılmış bir diğer çalışma Aysel Yıldız Erol tarafından 2022 tarihinde *Tarkan’ın Dilli Düdük Şarkısının Farsça Çevirisine Bir Bakış* başlığıyla kitap bölümü olarak yayımlanmıştır. *İngilizce Tekerleme Şarkı Videolarının Türkçeye Çevirilerinin Peter Low’un Pentathlon Prensipleri Çerçevesinde İncelenmesi* (Yaman, 2021), *Intermodal and Intermedial Translation of Songs in Stage and Film Musicals: Application of an Integrated Approach in Turkish Context* (Kansu-Yetkiner ve Şahin, 2022), *A Case Study On The Translation Strategies in Walt Disney Animated Musical Movies’ Songs: From Past to Present* (Metin Tekin, 2022) ve *Translation of Songs in The Comics: Les Aventures de Tintin* (Erkalan Çakır ve Demir, 2024) şarkı çevirisi konusunda Türkiye’de yapılmış çalışmalardan yalnızca birkaçıdır. Sıralanan bu çalışmaların yanı sıra, Sündüz Öztürk Kasar’ın şarkı çevirisi konusunu çeviri göstergebilimi çerçevesinde ele aldığı “Pour une approche sémiotique de la traduction de la chanson: l’exemple de *La chanson des vieux amants* de Jacques Brel et de son adaptation turque *Şarap Mevsimi*” (2025) başlıklı makale, bu alana katkı sağlayan önemli bir çalışma olarak literatürdeki yerini almıştır. Kuşkusuz, bu örnekleri artırmak mümkündür, bununla birlikte söz konusu alanda ele alınmaya değer pek çok bağlam da bulunmaktadır.

Doküman analizine dayalı nitel bir araştırma olan bu çalışmada, *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* (Mucize: Uğur Böceği ile Kara Kedi)¹ filminde yer alan dokuz şarkının Türkçe ve İngilizceye nasıl çevrildiği; daha doğru bir ifade ile kaynak metin olarak Fransızca film şarkılarında tespit edilen göstergelerin çeviri dillere nasıl aktarıldığı sorusu cevaplanmaya çalışılmıştır. Çalışmada, inceleme nesnesi olan şarkıların sözleri ve bu sözlerin çevirileri metin odaklı göstergebilimsel çözümleme ile yorumlanmıştır. Nitekim göstergebilimsel çözümleme, ele alınan herhangi bir metnin taşıdığı anlamla somut bir ilişki kurmayı ve bu anlamı dikkatlice incelemeyi mümkün hâle getirmektedir (Günay, 2020: 81). Metin bağlamında göstergebilimsel çözümlemeye tabi tutulan şarkılar ve çevirileri; Ivan Almedia (1979)’nın betimleme, açıklama ve yorumlama olmak üzere öne sürdüğü üçlü bir yapı çerçevesinde değerlendirilmiş ve değerlendirilen göstergelerin çevirileri, Sündüz Öztürk Kasar’ın göstergebilimsel açıdan anlamın erek dilde yeniden üretilmesi konusuna ilişkin geliştirdiği “Çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği” (Öztürk Kasar ve Tuna, 2017; Öztürk Kasar, 2020; Öztürk Kasar, 2021; Kuleli, 2023) sınıflandırması temel alınarak yorumlanmıştır.

1. GÖSTERGEBİLİM

Dilin göstergelerden oluşan bir dizge olduğuna işaret eden İsviçreli dilbilim araştırmacısı Ferdinand de Saussure (1967, s. 33), dilin tanımında kullandığı “gösterge” ifadesi ile göstergebilim araştırmalarına temel oluşturmuştur. Dolayısıyla, göstergebilim teriminin 1690 yılında ilk kez John Lock tarafından kullanıldığı ve Antik Yunan Döneminde tıp alanında terimsel bağlamda

¹ Filme dair detaylı bilgi için bkz: <https://www.miraculousladybug.com/fr/>

kullanıldığı (Günay, 2020, s. 27) bilinse de bugün bir bilim dalı olarak anılan göstergebilimin 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kuramsallaştığını (Rifat, 2019, s. 7) belirtmek mümkündür.

Göstergebilim, anlam üretim süreçlerini sistematik bir şekilde inceleyen bir bilim dalıdır. Herhangi bir özel konuya odaklanmak yerine, anlamın genel olarak nasıl ortaya çıktığını ve işlev gördüğünü araştırmaktadır (Günay, 2018, s. 129). Dolayısıyla, göstergebilimin temel amacının anlamı oluşturan unsurları ve bu unsurlar arasındaki ilişkileri çözümleyerek, anlamın nasıl üretildiğini ve algılandığını ortaya koymak olduğu söylenebilir. Göstergebilimin başka bir tanımında, insanın gösterge oluşturarak bu göstergelerle dizge kurma çabasına vurgu yapılmaktadır (Erkman, 1987, s. 22). Bu noktada gösterge kavramını tanımlamak yerinde olacaktır. Gösterge, "kendi dışında bir şeyi temsil eden ve temsil ettiği şeye anlam yükleyerek onun yerini alabilecek nitelikte olan çeşitli olgular" (Dindar, 2020, s. 31) şeklinde tanımlanmaktadır.

Bir bilim dalı olmasından dolayı göstergebilim; kuram, yöntem ve uygulama alanlarından oluşan bir anlamlandırma biçimidir. Bu bağlamda, temel olarak anlamı inceleme konusu yapan ve anlamlı yapıların nasıl okunması veya yorumlanması gerektiğine dair yol gösteren (Günay, 2020, s. 22) göstergebilimin, ortaya çıktığı ilk dönemde daha çok anlatı çözümlemelerinde kullanıldığı görülmektedir. Günümüzde ise göstergebilim ekonomi, sanat, hukuk gibi çok daha geniş bir alana yayılmış durumdadır.

2. MÜZİKAL GÖSTERGEBİLİM

Dil, insanların duygu ve düşüncelerini ifade etmede en önemli araç olarak gösterilse de insanı ifade biçimi bağlamında çevreleyen tek dizge dil değildir. İnsanların duygularını ve düşüncelerini dil dizgesi dışında ifade edebilecekleri başka dizgeler de vardır. Bu dizgelerden biri de sanattır. Sanat, insanlara duygularını ve düşüncelerini bilinçli ve istemli olarak aktarma imkânı tanımaktadır. Çağrıştırma ve iletişim amacı taşıyan sanat (Günay, 2020, s. 151), alıcı veya dinleyici sanatçının aktarmak istediği mesajı algıladığı anda işlevini yerine getirmiş olmaktadır. Müzik, alıcı ve verici arasındaki iletişimi sağlayan ve anlam taşıyan sanatsal yapılardan biridir (Günay, 2020, s. 152). Dolayısıyla müzikal göstergebilim, müzikal anlamın alıcı tarafından nasıl anlamlandırıldığı konusuna odaklanmakta, anlamlandırma sürecini araştırmaktadır.

Müzik; perde, ritmik yapı, dinamik, tempo, partiyon şeklinde sıralanabilecek birtakım göstergeleri içinde barındırmaktadır. Müzikal göstergebilim bir yandan sıralanan bu göstergeleri ele almakta bir yandan da müzikal anlama yönelik anlamlandırma ve yorumlama işlemi gerçekleştirmektedir (Uyanık, 2021, s. 40).

Herhangi bir müzik yapıtının göstergebilimsel çözümlemeye tabi tutulması, incelenen yapıtın taşıdığı anlamın derin yüzeyde anlaşılmasına ve alıcı tarafından nasıl anlamlandırıldığına dair fikir üretmeye imkân tanımaktadır.

3. YÖNTEM

Bu çalışmanın inceleme nesnesini oluşturan ve *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* isimli filmde yer alan dokuz şarkının Fransızcadan Türkçe ve İngilizceye yapılan çevirileri, Ivan Almedia (1979)'nın kaleme aldığı *Jeu et Enjeu de la Démarche Sémiotique* isimli çalışmada metinsel

göstergebilim çözümlemesi bağlamında betimleme, açıklama ve yorumlama olarak öne sürdüğü üç aşamaya göre incelenmiştir.

Almedia (1979)'nın metinsel göstergebilim çözümlemesi bağlamında yaptığı sınıflandırmanın ilk aşamasında betimleme işlemi yer almaktadır. Bu aşamada, metnin anlamsal içeriği tek anlamlı bir üst dile indirgenmektedir. Burada bir çeşit anlatsal dilbilgisi yoluyla betimleme işleminin söz konusu olduğunu belirtmek mümkündür. Üstdil (fr. métalangue), "Dilbilim konularını betimlemek için kullanılan dil." olarak tanımlanmaktadır (*Lexis Larousse*, 2017, s. 1633). Dolayısıyla, bir metnin her yönüyle anlaşılması için o metnin karmaşık ve çok katmanlı yapısının tek anlamlı bir üst dilde çözümlenmesinin faydalı olabileceği düşünülebilir. Almedia (1979)'ın bahsettiği bu aşama Doğan Günay (2020)'ın, okuma düzeyleri konusunda belirttiği görüşleriyle daha anlaşılır bir biçimde ifade edilebilir. Günay (2020)'a göre okuma, iki dizgede gerçekleşmektedir. Birinci dizge düzanlamsal düzlemde, ikinci dizge ise yananlamsal düzlemde gerçekleşmektedir (s. 21). Yananlamsal okuma, birinci dizgenin üzerine kurulacağından öncelikle düzanlamsal okumanın yapılması gerekmektedir. Bu düşüncenin temeli, yananlamsal düzleme tek başına erişilemeyeceği; ancak düzanlamsal düzlemin doğru anlaşılmasından sonra yananlamsal düzleme erişilebileceği yorumuna dayanmaktadır (Günay, 2020, s. 21). Göstergebilimsel çözümleme, anlamlı bir yapının nasıl okunup yorumlanacağı ve ifade edilenin dışında üstü kapalı olarak belirtilen veya ima yoluyla bildirilenin ne olduğunun ortaya koyulmasına imkân tanıyan bir anlama, okuma ve akıl yürütme biçimi (Günay, 2020, s. 22- 24) olduğundan metin düzeyinde yapılacak bir göstergebilimsel çözümlemede, metnin hem düzanlamsal düzlemde hem de yananlamsal düzlemde bütün katmalarıyla doğru bir biçimde anlaşılması için ilk aşamada betimleme işleminin yapılması önemlidir.

Almedia (1979)'nın metinsel göstergebilim çözümlemesi bağlamında yaptığı sınıflandırmanın ikinci aşamasında açıklama işlemi bulunmaktadır. Anlatsal ulamdan metinsel ulama geçişin söz konusu olduğu bu aşama, ele alınan metin yapılarının metinsel ulamlar aracılığıyla bireysel olarak kavranmasını kapsamaktadır (Almedia, 1979). Burada dilbilgisel yapıların özyinelemeli (fr. récursive) doğasından da söz edilmektedir. Dilbilgisel yapıların özyinelemeli özelliklerinden bu aşamada bahsedilmesinin nedeninin, dilbilgisel kuralların birbirini takip eden, iç içe geçmiş yapılar oluşturduğuna dikkat çekerek metin içindeki her bir ögenin bir araya gelmesiyle metnin derin yapısının ortaya çıkacağını vurgulamak olduğu düşünülebilir.

Almedia (1979)'nın metinsel göstergebilim çözümlemesi bağlamında yaptığı sınıflandırmanın üçüncü aşamasında ise yorumlama işlemi vardır. Bu aşama genel olarak, metindeki göstergelerin kendi işlevi içinde ele alınmasını ifade etmektedir.

Almedia (1979)'nın sınıflandırması çerçevesinde çözümlenen göstergelerin çevirileri, Sündüz Öztürk Kasar'ın göstergebilimsel açıdan anlamın erek dilde yeniden üretilmesi konusuna ilişkin geliştirdiği "Çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği" (Öztürk Kasar ve Tuna, 2017; Öztürk Kasar, 2020; Öztürk Kasar, 2021; Kuleli, 2023) sınıflandırması esas alınarak yorumlanmıştır.

Öztürk Kasar'ın öne sürdüğü çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği (2021) sınıflandırması temelde dokuz eğilimi kapsamaktadır. Bu eğilimler şu şekilde sıralanmaktadır:

a) Anlamın Aşırı Yorumlanması	d) Anlamın Kaydırılması	g) Anlamın Saptırılması
b) Anlamın Bulanıklaştırılması	e) Anlamın Bozulması	h) Anlamın Parçalanması
c) Anlamın Eksik Yorumlanması	f) Anlamın Çarpıtılması	I) Göstergenin Yok Edilmesi

Öztürk Kasar, anlam evirici bu dokuz eğilimi üç grupta toplamıştır. Buna göre anlamın aşırı yorumlanması, bulanıklaştırılması ve eksik yorumlanması anlamlamanın değişimi ile; anlamın kaydırılması, bozulması ve çarpıtılması anlamlamanın dönüşümü ile; anlamın saptırılması, parçalanması ve göstergenin yok edilmesi ise anlamlamanın yitimi ile sonuçlanmaktadır (Öztürk Kasar, 2021, s. 28- 35).

4. BULGULAR

Bu çalışmada inceleme nesnesi olarak ele alınan *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* isimli Fransız yapımı animasyon filmde on şarkıya yer verildiği tespit edilmiştir. Bu on şarkının sonuncusu olan *Now I see* isimli şarkı yalnızca İngilizce olarak seslendirildiğinden, bu çalışmanın inceleme bölümüne dâhil edilmemiş, böylece çalışma kapsamında dokuz şarkı ve bu şarkıların çevirileri göstergebilimsel açıdan yorumlanmıştır.

İnceleme bölümüne dâhil edilen şarkılar;

• Si je croyais en moi	• Pour un moment avec toi
• Tu es Ladybug	• Ma Lady
• Papillon	• Courage en moi
• Miraculous- Ladybug Va	• Plus forts ensemble
• Être moi	

şeklinde sıralanabilir.

Başta Thomas Astruc tarafından çizgi dizi şeklinde tasarlanıp daha sonradan Jeremy Zag tarafından geliştirilen film, içinde geçen şarkıların İngilizceleriyle birlikte Fransızca ve İngilizce iki dilli olarak 5 Temmuz 2023'te Fransa'da vizyona girmiştir.

4.1. Şarkıların göstergebilimsel analizi

Özgün dili Fransızca olan *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* isimli animasyon filmi Türkçe alt yazılı olarak izlendiğinde şarkıların Türkçe alt yazılarla birlikte verildiği görülmektedir. Öte yandan aynı film Türkçe dublaj hâliyle izlendiğinde şarkıların İngilizce olarak seslendirildiği görülmektedir. Bu bölümde, filmde yer alan dokuz şarkı söz konusu filmin anlatısı ile bağdaştırılarak Ivan Almedia (1979)'ın kaleme aldığı *Jeu et Enjeu de la Démarche Sémiotique* isimli çalışmada betimleme, açıklama ve yorumlama olarak öne sürdüğü üç aşamaya göre metinsel göstergebilim çözümlemesi bağlamında yorumlanmış, ardından her bir şarkıda ön plana çıkan göstergelerin çevirileri Sündüz Öztürk Kasar'ın geliştirdiği "Çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği" sınıflandırması çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Filmin iki ana karakterinden biri Marinette isimli bir kız çocuk, diğeri ise Adrien isimli bir erkek çocuktur. Paris tehlikede olduğunda Marinette, uğur böceğini temsil eden *Miraculous* isimli

bir süper kahramana; Adrien ise *Kara Kedi* isimli bir süper kahramana dönüşmektedir. İngilizce versiyonda *Hawk Moth* olarak anılan ve filmde adı *Papillon* olarak geçen kötü karakter, Adrien'in babasıdır. Film anlatısı çerçevesinde, Marinette normal hayatta Adrien'e ilgi duymaktadır ancak Adrien Marinette için aynı duyguları hissetmemektedir. Bu durum filmde, *Être Moi* isimli şarkıda işlenmiştir. Her iki karakter süper kahraman olduklarında, Kara Kedi Miraculous'a ilgi ve hayranlık duymaktadır. Ancak, Miraculous Kara Kedi'ye ilgi duymadığını belirtmektedir. Bu durum ise filmde, *Plus Fort Ensemble* isimli şarkıda işlenmiştir.

4.1.1. Si je croyais en moi isimli şarkı

İngilizce çevirisinde "If I believed in me" şeklinde başlıklandırılan ve Türkçede "Eğer kendime inansaydım" anlamına gelen "Si je croyais en moi" isimli şarkıda, film anlatısını destekleyen ve göstergesel nitelik taşıyan üç ifade belirlenmiştir. Belirlenen bu ifadeler aşağıda tablolar hâlinde belirtilmiş ve çalışmanın kuramsal çerçevesi bağlamında değerlendirilmiştir.²

I		II		III	
Kaynak Metin	Si pour une fois ³ Je pouvais croire en moi	Kaynak Metin	Le destin m'appelle.	Kaynak Metin	À force d'hésiter Mon histoire pourra-t-elle se créer?
Çeviri Metin I	Kendime inansaydım, ne olabilirdim?	Çeviri Metin I	Burada durup söyleyeceğim.	Çeviri Metin I	Ama tereddüt ediyorum, Ve zaman akıp gidiyor. Artık çok geç.
Çeviri Metin II	What I could be if I believed in me	Çeviri Metin II	I'll stand, and I'll say	Çeviri Metin II	But I hesitate, And the moment goes by, it's too late.

Tablo I: *Si je croyais en moi* isimli şarkının göstergebilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

Bilindiği gibi göstergebilimin temel amacı, anlama sürecini ortaya koymaktır. Göstergebilimsel çözümleme sürecinde herhangi bir anlatının yalnızca yüzey yapısı ele alınmamakta, aynı zamanda derin yapıdan yüzey yapıya uzanan bir süreç çözümlemeye dâhil olmaktadır. Özellikle film şarkılarının çevirilerinde, çevirmenin filmin bağlamını da dikkate alarak çeviri metinlerin derin yapısını göz önünde bulundurması, şarkılarda yer alan göstergeleri doğru yorumlamasını ve dolayısıyla göstergelerin eksiksiz aktarımı açısından amacına uygun çeviriler ortaya koymasını kolaylaştıracaktır. Bu bağlamda, Ivan Almedia (1979)'ın betimleme, açıklama ve yorumlama olarak öne sürdüğü üç aşama, çalışma kapsamında belirlenen göstergesel ifadelerin metin göstergebilimsel bağlamda doğru yorumlanmasına yardımcı olacaktır. Göstergesel ifadeleri söz konusu üç aşama ışığında metinsel açıdan yorumlarken, bu ifadelerin Türkçe ve İngilizce

² Animasyon filminin ilk şarkısı olması nedeniyle bu şarkı için üç örnek gösterilmiştir. Çalışmada, diğer şarkılar için birer örneğe yer verilmiştir.

³ Çalışmanın inceleme bölümünde, göstergesel anlam taşıdığı düşünülerek belirlenen ifadeler tablo içinde koyu renkle gösterilmiştir.

çevirilerini de aynı anda Sündüz Öztürk Kasar (2021)'in "Çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği" sınıflandırması çerçevesinde değerlendirmek, bütüncül ve kapsamlı bir sonuca ulaşmak bakımından faydalı olacaktır.

Kaynak dilde "si pour une fois, je pouvais croire en moi" şeklinde geçen ve koyu renklerle belirtilen "pour une fois" ifadesi yüzey yapıda "bir kere olmak üzere", "bir defa için" şeklinde anlaşılmaktadır. Aynı şarkıda geçen "Le destin m'appelle." cümlesi, yüzey yapıda "kader beni çağırıyor." şeklinde anlaşılırken, "À force d'hésiter" ifadesi ise "tereddüt ederek" şeklinde anlaşılmaktadır.

İncelenen animasyon filminin iki baş karakterinden biri olan Marinette, filmin kurgusu çerçevesinde utangaç ve çekingen bir öğrencidir. Filmin üçüncü dakikasında Marinette ve annesi arasında geçen bir diyalogda annesi kızını yüreklendirmeye çalışarak, çekingen olmasının yersiz olduğuna ikna etmek istemektedir. Bu diyalogun hemen ardından Marinette, Türkçeye "Eğer kendime inansaydım" şeklinde çevirebilecek şarkıyı seslendirmektedir. Dolayısıyla burada "si pour une fois" ifadesi, çekingen bir tabiata sahip olmakla birlikte hayallerini gerçekleştirme arzusu taşıyan bir kız çocuğunun iç motivasyonunu harekete geçirme isteğini temsil eden bir gösterge olarak kabul edilmeli ve bu göstergenin başka bir dile çevirisinde göz ardı edilmemelidir. Film şarkılarında gerek müzikal seslerin gerek görsel öğelerin gerekse şarkı sözlerinin film anlatılarının anlam inşasında önemli rol oynadığı göz önünde bulundurulursa, söz konusu göstergenin başka bir dile çevirisinde göz ardı edilmesi, şarkı sözleri ile desteklenen film anlatısının erek dile eksik olarak aktarılmasına sebep olacaktır. Türkçeye "bir kez olsun" şeklinde çevrilebilecek olan ve film anlatısında göstergesel bir değer taşıyan Fransızca "si pour une fois" ifadesinin Türkçeye aktarılmadığı görülmektedir. Dolayısıyla bu örnekte geçen ifadenin çevirisinde kaynak metindeki göstergeye ilişkin bilgi sunulmadığı düşünülebilir. Bu durumda "Çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği" (Öztürk Kasar, 2021, s. 28) sınıflandırmasına göre söz konusu göstergesel ifadenin çevirisinin, çevrilmemişlik nedeniyle anlamsal açıdan gösterge yokluğuyla sonuçlandığı belirtilebilir. Bu ifadenin Türkçeye, göstergenin yok edilmesi yoluyla aktarılmasının nedeninin, şarkı sözlerinin Türkçeye İngilizceden aktarılmasından kaynaklandığı tahmin edilmektedir.

Film dili her ne kadar İngilizce ve Fransızca olmak üzere iki dilli olarak belirtilmiş olsa da filmin Fransız yapımı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, şarkı sözlerinin Türkçeye Fransızca şarkı sözleri temel alınarak çevrilmesi, göstergesel anlamın erek dile daha doğru yansıtılarak aktarılmasını sağlayabilirdi.

Aynı şarkıda geçen "Le destin m'appelle." cümlesi ve "À force d'hésiter" ifadesi, filmin ilerleyen kısımlarında Marinette'in yaşayacaklarına izleyiciyi hazırlaması bakımından birer gösterge niteliği taşımaktadır. Yüzey yapıda "Kader beni çağırıyor." anlamına gelen "Le destin m'appelle." cümlesi derin yapıda, Marinette'in kendine inanmaktan başka şansının olmadığı ve cesaretini toplayıp kendine güvenmekten kaçışın olmadığı çünkü bunun onun kaderinde olduğu şeklinde yorumlanabilecek anlamlara sahiptir. Yüzey yapıda "tereddüt ederek" anlamına gelen "À force d'hésiter" ifadesi de benzer biçimde, derin yapıda, Marinette'in tereddüt ederek gelecekte kendi hikâyesini yazamayacağına işaret etmektedir. Böylece, gösterge niteliği taşıyan bu iki ifade filmin daha ilk şarkısı aracılığıyla, izleyicileri filmin ilerleyen kısımlarına hazırlamaktadır. Dolayısıyla söz konusu göstergelerin erek dile eksiksiz ve olması gereken yerde aktarılması, film

anlatisının erek izleyiciler tarafından daha iyi anlamlandırmasını sağlayacaktır. Tablo I’de de takip edildiği üzere, “Le destin m’appelle.” cümlesi Türkçeye ve İngilizceye çevrilmemiştir. Bu durumda, film anlatisının bütünlüğü açısından önemli görülen söz konusu göstergesel anlamın erek dillere çeviri yoluyla aktarımı, çevrilmemişlik nedeniyle gösterge yokluğu ile sonuçlanmıştır.

“À force d’hésiter” ifadesinin yer aldığı bölümün çevirisinde ise aşırı çeviriden kaynaklı, anlamın aşırı yorumlanmasının söz konusu olduğu görülmektedir. Nitekim kaynak metinde, şarkıyı seslendiren Marinette, içten içe kendini sorgulamakta ve güçlü hissetme konusunda kendini ikna etmeye çabalamaktadır. Dolayısıyla, “À force d’hésiter, mon histoire pourra-t-elle se créer?” cümlesi, Marinette’in kendi kendini ikna etme çabasının sonucunda dile getirilmiş bir cümledir. Öte yandan, söz konusu cümlenin Türkçe ve İngilizce çevirilerinde, çoktan tereddüt edilmiş ve her şey için çok geç olduğu, geri dönüşün olmadığı gibi anlamlar ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla ele alınan göstergesel ifadenin çevirisinin, aşırı çeviri nedeniyle anlamsal açıdan aşırı anlamla sonuçlandığı tespit edilmiştir.

4.1.2. *Pour un moment avec toi* isimli şarkı

İngilizce olarak “alone again” şeklinde isimlendirilen “pour un moment avec toi” başlıklı şarkı, filmin ikinci baş karakteri olan Adrien tarafından seslendirilmektedir. Filmin on üçüncü dakikasından sonra başlayan bu şarkının sözleri aracılığıyla, Adrien’in artık yanında olmayan bir aile üyesine özlem duyduğu anlaşılmaktadır. Adrien’in kime özlem duyduğu şarkı sözlerinden tam olarak anlaşılmasa da bu kişinin annesi olduğu filmin görsel kısmından anlaşılmaktadır. Filmin İngilizce ve Türkçe dublajlı versiyonunda ilgili kısım şarkı sözleri olmadan; yalnızca enstrümantal müzik şeklinde duyulmakta, Türkçe alt yazılı versiyonda ise şarkı sözlerinin alt yazı çevirilerine yer verilmediği görülmektedir. Filmde şarkı sözlerinin çevirisine yer verilmediğinden, bu çalışmanın inceleme kısmında çözümlene yapılmamıştır.

4.1.3. *Tu es Ladybug* isimli şarkı

Filmin üçüncü şarkısı, yirmi ikinci dakikadan sonra, Uğur Böceği *Tikki* ve Marinette’in karşılaşması ile başlamaktadır. Bu şarkı ile *Tikki*, Marinette’i dünya tehlikede iken dünyayı kurtaracak kişi olduğuna ikna etmeye çalışmaktadır. Üç dakika süren bu şarkı boyunca *Tikki*, tehlikeli bir durum olduğunda dünyayı kurtaracak doğru kişinin Marinette olduğunu dile getirmekte ve bu gerçeği kabul etmesi için Marinette’e ısrar etmekte; Marinette ise böylesi önemli bir görev için kendisinin doğru insan olmadığını çünkü kendisinin sıradan bir insan olduğunu ısrarla savunmaktadır. Söz konusu şarkı, filmin iki ana karakterinden biri olan Marinette’in süper kahraman olma sürecini anlattığından, şarkıda film anlatisına dair pek çok gösterge tespit edilmiş ve çalışmanın kuramsal çerçevesine göre değerlendirilmiştir. Bununla birlikte değerlendirilen göstergelerden biri Tablo II’de gösterilmiş ve örnek olarak yorumlanmıştır.

Kaynak Metin	Çeviri Metin I	Çeviri Metin II
Confronte tes peurs On sauvera notre terre	Yani, işler karıştığında Birlikte bunun üstesinden geleceğiz.	So when things get tough Together we'll fight through it

Tablo II: *Tu es Ladybug* isimli şarkının göstergibilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

Tahmin edilebileceği gibi filmin ilk dakikaları, Marinette ve Adrien'in neden ve nasıl süper kahraman olarak seçildiklerine dair bilgi veren anlatıya ayrılmıştır. "Miraculous" isimli büyülü mücevherlerin koruyucusu olduğunu ve dünyanın tehlikede olduğunu belirten Wang Fu isimli film karakteri, bahsettiği mücevherlerden ikisinin güçlerini birleştirdiklerinde dünyanın kurtulabileceğini, bunun için de süper kahraman olacak nitelikte iki kişi aradığını daha filmin ilk sahnesinde belirtmektedir. Bu arayışla Paris sokaklarında yürürken Marinette, kendi canını tehlikeye atma pahasına Wang Fu'yu trafik kazasından kurtarmaktadır. Wang Fu bunun üzerine Marinette'e "Qui sauve une vie, sauve le monde!"⁴ diyerek Marinette'in bu görev için seçildiğini söylemektedir. Wang Fu'nun bahsettiği büyülü mücevherlerden biri olan uğur böceği Tikki ile Marinette bu hayat kurtarma sahnesinden sonra tanışmaktadır. Tikki ile Marinette'in ilk kez tanıştığı ortamda izleyiciler bu kez "Who saves a life, saves the world" yazısını görmektedir. Bu bilgilerden yola çıkarak, filmin üçüncü şarkısı olan ve İngilizce versiyonunda "You are Ladybug" şeklinde isimlendirilen "Tu es Ladybug" isimli parçada yer alan "sauver" fiilini bir gösterge olarak ele almak mümkündür. Öte yandan ilgili şarkıya ait tabloya, Türkçede "Korkularınla yüzleş, dünyamızı kurtaracağız." anlamına gelen "Confronte tes peurs, on sauvera notre terre" cümleleri bir bütün olarak eklenmiştir, çünkü dünyayı kurtarmanın yanı sıra korkularla yüzleşmek de özellikle bu şarkı için gösterge olarak ele alınması gereken ifadelerdir. Nitekim yüzey yapıda "dünyayı kurtarmak" ve "korkularla yüzleşmek" anlamında kullanılan "sauver la terre" ve "confondre les peurs" gibi ifadeler, derin yapıda film anlatısını desteklemekte, izleyicinin olay örgüsüne ve film anlatısıyla iletilmek istenen mesaja yoğunlaşmasını kolaylaştırmaktadır. Şarkıda geçen "confondre tes peurs" cümlesi ile izleyici Marinette'in hayalleri olan ama aynı zamanda onun harekete geçmesini engelleyen iç korkularının olduğunu bir kez daha hatırlamakta; "on sauvera notre terre" cümlesi ile de Marinette'in dünyayı kurtarma konusunda çoktan görevlendirildiğini anlamaktadır.

Yukarıda sayılan nedenler çerçevesinde göstergesel değer taşıdığı belirtilen "Confronte tes peurs." cümlesinin İngilizce ve Türkçe çevirilerinde "yüzleşmek" ve "korku" anlamını taşıyan herhangi bir ifadeye yer verilmediği görülmektedir. Dolayısıyla, bahsi geçen göstergelerin çevrilmemiş olmasının, Türkçe ve İngilizce çevirilerin anlamsal açıdan gösterge yokluğu ile sonuçlandığı belirtilebilir. Diğer taraftan, "On sauvera notre terre." cümlesinin Türkçe ve İngilizce çevirilerinde eksik çeviri nedeniyle anlamın eksik yorumlandığı ve dolayısıyla çevirilerin yetersiz anlama sonuçlandığı düşünülebilir. Çevirilerde "sauver la terre" yani "dünyayı kurtarmak"

⁴ İlgili filmin Türkçe alt yazısı: "Kim bir hayat kurtarırsa, dünyayı kurtarmış olur."

anlamına gelen göstergelere rastlanmasa da bu çeviriler için göstergenin yok edilmesi durumunun söz konusu olduğunu belirtmek doğru olmayacaktır. Nitekim hem İngilizce çeviride hem de Türkçe çeviride, izleyiciyi gelecekte bir şeylerin başarılacağına hazırlayan veya inandıran ifadeler yer verilmiştir.

4.1.4. *Ma Lady* isimli şarkı

Film kurgusu çerçevesinde, normal hayatta Marinette ve Adrien olarak tanıtılan iki ana karakter, süper kahramana dönüştüklerinde *Miraculous* ve *Kara Kedi* olarak rol almaktadır. Aynı zamanda okul arkadaşı olan Marinette ve Adrien, süper kahraman olduklarında birbirlerinin gerçek kimliğinden habersiz, güçlerini birleştirerek dünyayı kurtarmaya çalışmaktadırlar. Normal hayatta Marinette, Adrien'den hoşlanmaktadır ancak Adrien Marinette'e ilgi duymamaktadır. Öte yandan Kara Kedi ise *Miraculous*'tan hoşlanmakta ve ona hayranlık duymaktadır. Filmin otuz beşinci dakikasından itibaren başlayan *Ma Lady* (My Lady) isimli şarkı, normal hayatta Marinette ile karşılaşmış ona ilgi duymayan Adrien'in Kara Kedi'ye dönüştüğünde *Miraculous*'e duyduğu hayranlığı anlatmaktadır.

Kara Kedi bu şarkı aracılığıyla, uzun zaman sonra kendini yeniden iyi, mutlu ve umutlu hissettiğini dile getirmektedir. Şarkı sözlerinde, Kara Kedi'nin *Miraculous* ile tanışmadan önceki umutsuzluğunun ve mutsuzluğunun onunla tanıştıktan sonra nasıl ortadan kalktığına işaret eden göstergeler yer almaktadır. Bu göstergelerden biri Tablo III'te gösterilmiş ve çalışmanın kuramsal çerçevesine uygun olarak yorumlanmıştır.

Kaynak Metin	Çeviri Metin I	Çeviri Metin II
Je cherchais un but Une raison d'exister	Son zamanlarda, sanırım Harekete geçirecek Bir amaç arıyordum Nereye uygun olduğumu gösterecek	Lately I guess I've just been Searching for purpose For any incentive To show me just where I fit in

Tablo III: *Ma Lady* isimli şarkının göstergebilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

Görünen anlamıyla "Hayatta kalmak için bir amaç, bir sebep arıyordum." şeklinde anlaşılan "Je cherchais un but, une raison d'exister." cümlesi, annesinin ölümünden sonra yalnız ve mutsuz hisseden Adrien'in Kara Kedi'ye dönüşüp *Miraculous* ile tanıştıktan sonra yaşama sebebine ve sevincine erişmesine işaret etmektedir. Dolayısıyla bu örnekte, "un but, une raison d'exister" ifadelerinin birer gösterge niteliğini taşıdığını belirtmek mümkündür. Adrien'in *Miraculous* ile tanışmadan önceki hislerini izleyicilere aktarmak bakımından önemli bir gösterge olan ve Türkçede "var olmak, hayatta kalmak, yaşamak" gibi anlamlara gelen "exister" sözcüğüne İngilizce ve Türkçe çevirilerde yer verilmediği görülmektedir. Fransızca şarkı metni izleyicilerin zihninde, Adrien'in hayata tutunmak için bir sebep aradığı izlenimini oluşturmaktadır. Dolayısıyla "exister" sözcüğü burada, durumun ciddiyetini anlatan bir göstergedir. İngilizce ve Türkçe çeviri metinlerde "exister" sözcüğünü karşılayabilecek bir ifadeye yer verilmemesi,

iletilmek istenen mesajın eksik olarak aktarılmasına sebep olmuştur. Bu örnekte geçen cümlelerin çevirilerinde anlamın eksik yorumlanması anlamsal açıdan yetersiz anlamla sonuçlanmıştır.

4.1.5. *Papillon* isimli şarkı

Filmin kırk birinci dakikasından sonra *Papillon*'un seslendirmeye başladığı ve İngilizceye *Chaos will reign today* başlığıyla çevrilen şarkıda, filmin kötü karakterinin eşinin ölümünü kabullenmeyen, onun ölümü dolayısıyla üzüntü yaşayan, eşine özlem duyan ve dünyada kaos ortamı oluşturarak eşini hayata döndürebilme gücüne erişeceğine inanan biri olduğu izleyiciye aktarılmaktadır. Film kurgusu çerçevesinde *Papillon*'un normal hayatta ismi Gabriel'dir ve Adrien'in babasıdır.

Kaynak Metin	Çeviri Metin I	Çeviri Metin II
Ma merveilleuse Emilie	Benim güzel Emilie'm	My beautiful Emilie
Je ne veux que	Ama artık biliyorum	But now I know
Te réveilles	Olmam gereken şey	What I must be
Et j'y arriverai	Seni bana geri getirmeli!	To bring you back to me

Tablo IV: *Papillon* isimli şarkının göstergibilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

İngilizce versiyonunda “Chaos will reign today” şeklinde başlıklandırılan şarkıda geçen “Je ne veux que te réveilles. Et j'y arriverai.” cümleleri Türkçede “Tek istediğim uyanman. Ve onu da başaracağım.” olarak ifade edilebilir. *Papillon* bu düşüncelerini, eşi Emilie'nin cansız bedenini öylece yatarken görmeye dayanamadığını belirttiikten hemen sonra dile getirmektedir. Dolayısıyla burada ifade edilenler, *Papillon*'un hayattaki tek isteğini ve amacını izleyiciye aktaran göstergeler olarak değerlendirilebilir. *Papillon*'un hayattaki tek isteği olan Emilie'yi uyandırma/hayata döndürme düşüncesi İngilizce ve Türkçe şarkı çevirilerine “geri getirmek” anlamına gelen “to bring back” ifadesi ile aktarılmıştır. Öte yandan Fransızca şarkı metninde “Ve bunu başaracağım.” şeklinde dile getirilen düşünce nispeten üstü kapalı olarak ifade edilen bir gösterge olarak düşünülebilir. Nitekim *Papillon* bu cümleyle birlikte, hedefine nasıl ulaşacağına dair bilgi vermemiştir henüz. Söz konusu cümlelerin İngilizce ve Türkçe çevirilerine bakıldığında, cümlelerin nispeten fazla yorumlandığı, üstü kapalı olarak ifade edilen göstergenin neredeyse açık olarak ifade edildiği görülmektedir. İngilizce şarkı çevirisinde geçen “I know what I must be.” cümlesi, filmi çeviri yoluyla izleyen kitleye *Papillon*'un amacına ulaşmak için bir şeye dönüşeceğine dair ipucu vermektedir. Türkçe şarkı çevirisi için de aynı durum geçerlidir. Dolayısıyla, Fransızca şarkı metninde “Et j'y arriverai” olarak geçen göstergesel ifadenin çeviri metinlere anlamın aşırı yorumlanarak aktarıldığı sonucuna varılmıştır.

4.1.6. *Courage en moi* isimli şarkı

Filmin ellinci dakikasından itibaren, Fransa'nın başkenti Paris'teki Louvre Müzesi yakınlarında *Papillon*'un girişimiyle bir kaos ortaya çıkmıştır. O sırada pek çok insanla birlikte Marinette de kargaşanın orta yerinde kalmıştır. Bunun üzerine Marinette, “Bir şeyler yapmam

lazım, bu bir kâbus ve ben artık buna dayanamıyorum. Peki ne yapmalıyım?” gibi düşünceleri zihninden geçirirken İngilizceye “courage in me” şeklinde çevrilen ve Türkçede “içimdeki cesaret” olarak ifade edilebilecek şarkıyı seslendirmeye başlamaktadır. Bu şarkı, Marinette’in cesur olma konusunda kendi kendini cesaretlendirmeye çalıştığı bir iç ses olarak düşünülebilir.

Kaynak Metin	Çeviri Metin I	Çeviri Metin II
Même si la terreur gronde J’ai la force de déployer mes ailes	Ne olursa olsun devam edeceğim Yoluma çıkan ne olursa olsun	I will go on Regardless of anything standing in my way

Tablo V: *Courage en moi* isimli şarkının göstergebilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

Ele alınan bu şarkıda, Marinette kargaşayı durdurmak için gerekli cesaretin içinde olduğunu kendi kendine hatırlattığından Fransızca şarkı metninde geçen “Même si la terreur gronde, j’ai la force de déployer mes ailes.” cümlesi göstergesel açıdan önemli birimlere sahiptir. Cümle, görünen anlamıyla “Korku gürlüyor olsa da kanatlarımı açacak gücüm var.” şeklinde yorumlanabilir. Bunun yanında, cümle film anlatısı çerçevesinde düşünüldüğünde “la terreur”, “gronder” ve “la force de déployer mes ailes” ifadelerini daha derin anlamlarda yorumlamak da mümkündür. Örneğin; “la terreur” sözcüğü ilk anlamıyla “korku, dehşet” anlamına, mecaz anlamıyla “şiddet, zorbalık” anlamlarına gelmektedir. Söz konusu sözcük aynı zamanda argo anlamı ile “tehlikeli adam, karanlık adam” anlamlarını da taşımaktadır (*Le Grand Robert*, 2017). Filmde Papillon’un, ölen eşi Emilie’yi yeniden hayata döndürmek için kötülük yapmaya ve dünyada kaosa sebep olmaya çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda “la terreur” sözcüğü ile karanlık adam olarak Papillon’un kastedilmiş olabileceği ihtimali de akla gelmektedir. Anlatılanlardan hareketle cümlelerin ilk kısmı olan “Même si la terreur gronde...” ifadesinin Türkçeye “Kötülük her ne kadar dehşet saçıyor olsa da...” şeklinde çevrilmesi önerilebilir.

Türkçede kanat anlamına gelen “une aile” sözcüğü burada büyük olasılıkla Marinette’in süper kahraman olarak dönüştüğü Miraculous isimli uğur böceğinin kanatlarını temsil etmektedir. Şarkının bu kısmında, korkularıyla yüzleşmeye çalışan Marinette’in, korku veya tehdit ne kadar büyük olursa olsun, korkularını yenip Miraculous olarak kötülükle savaştığında dünyayı kurtarabileceğine vurgu yapılmaktadır. Filmin en başında, “Si je croyais en moi” isimli ilk şarkıda, Marinette, Miraculous olamayacağı konusunda ısrar etmekteydi. Filmin altıncı şarkısına geldiğinde ise Marinette’in artık bu görevi kabul ettiği mesajı izleyicilere “J’ai la force de déployer mes ailes.” cümlesi ile verilmektedir. Sıralanan tüm bu gerekçelere dayanarak göstergesel açıdan önemli olduğu öne sürülen “Même si la terreur gronde, j’ai la force de déployer mes ailes.” cümlesinin İngilizce ve Türkçe çevirilerinde anlamın eksik yorumlanarak çevrildiği ve bunun sonucunda çevirilerin yetersiz anlamla sonuçlandığı görülmektedir. Nitekim İngilizce şarkı çevirisinde kullanılan “I will go on regardless of anything standing in my way.” ve şarkının Türkçe alt yazı çevirisinde kullanılan “Ne olursa olsun devam edeceğim, yoluma çıkan ne olursa olsun.” cümlelerinin Fransızca metinde yer alan göstergesel anlamı eksiksiz olarak yansıttığını söylemek mümkün görünmemektedir. “Regardless of anything standing in my way.” ve “yoluma ne çıkarsa

çüksün” ifadeleri, filmin buradaki bağlamıyla karşılaştırıldığında epey genel kalmaktadır. Benzer şekilde ““I will go on...” ve “... devam edeceğim.” cümlelerinin de eksik çevrildiği bu nedenle Fransızca şarkı metninde özellikle ima edilen göstergesel anlamın çeviri metinlere aktarılmadığı açıkça görülmektedir.

4.1.7. *Miraculous- Ladybug Va* isimli şarkı

Filmin elli dokuzuncu dakikasından itibaren başlayan bu şarkı, aynı zamanda ele alınan animasyon filminin jenerik müziğidir. Bir önceki şarkıyla bağlantılı olarak anlatılan kaos ortamının, *Miraculous* ve Kara Kedi'nin güçlerini birleştirip mücadele etmesi sonucu ortadan kalkmasının ardından Fransız basınında mucizevi ikiliden övgüyle bahsedilmiş, kargaşaya şahit olan insanlar bu ikiliye sevgi gösterisinde bulunmuştur. Bu durum üzerine başlayan şarkı Marinette ve Adrien tarafından ortaklaşa seslendirilmektedir. Öte yandan filmin ilgili kısmında şarkının tamamına yer verilmediği ve yalnızca şarkının nakarat kısmı ile ilk nakaratın ardından Adrien'in seslendirdiği bölümün yer aldığı anlaşılmaktadır. Üstelik, şarkının İngilizce ve Türkçe çevirileri ile Fransızca şarkı metni arasında bir uyumsuzluğun olduğu da fark edilmektedir. İngilizce ve Türkçe çevirilerde söz konusu şarkının nakarat kısmı Fransızca şarkı metni ile uyumludur ancak çeviri metinlerde, şarkının nakarat kısmını, Adrien'in seslendirdiği kısım yerine Marinette'in şarkının en başında seslendirdiği bölüm takip etmektedir. Bundan dolayı çalışma kapsamında bu bölümde yalnızca şarkının nakarat kısmı çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

Kaynak Metin	Çeviri Metin I	Çeviri Metin II
Miraculous ! Porte-bonheur	Mucizevi, Tek kelimeyle en iyisi	Miraculous, Simply the best

Tablo VI: *Miraculous- Ladybug Va* isimli şarkının göstergebilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

Animasyon filminin yedinci şarkısında yer verilen “porte-bonheur” ifadesi, filmin ilk sahnesinde büyülü mücevherlerden biri olarak tanıtılan uğur böceğine işaret ettiği düşünüldüğünden gösterge olarak ele alınmıştır. “Porte- bonheur” ifadesi, Fransızca sözlükte “şans getirdiğine inanılan eşya” olarak tanımlanmaktadır (*Le Grand Robert*, 2017). Söz konusu ifadenin İngilizce karşılığı sözlüklerde “lucky charm” ifadesi ile anılmaktadır.⁵ Türkçe karşılık olarak kötülükleri etkisiz hâle getiren nesne anlamında “nazarlık”, uğurlu sayılan şey anlamında ise “fetiş” kelimeleri düşünülebilir. Hem İngilizce hem de Türkçe çeviride anlamın bozulduğu görülmektedir. Fransızca şarkı metninde geçen “porte-bonheur” ifadesi büyük olasılıkla *Miraculous*'un dünyaya şans getirecek kişi olduğunu vurgulamak amacıyla kullanılmaktadır. Öte yandan, uğur böceği figürünün pek çok toplumda şans göstergesi olarak süs ve takı eşyalarında da kullanıldığı bilinmektedir. Çeviri metinlerde, “şans getiren eşya” anlamı yerine izleyicilere

⁵ Bkz: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/lucky-charm>
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/lucky-charm>

Miraculous'un en iyi [şey/kişi] olduğu bilgisi aktarılmıştır. Dolayısıyla burada, anlamın bozulması nedeniyle anlamlamanın dönüşümünün söz konusu olduğu belirtilebilir.

4.1.8. *Plus forts ensemble* isimli şarkı

Filmin altmış dördüncü dakikasından itibaren izleyiciyle paylaşılan söz konusu şarkı eşliğinde Kara Kedi, annesinin ölümünden sonra kimseye göstermediği tiyatro sahnesine ilk kez Miraculous'u götürmektedir.

Orada bir piyano eşliğinde, Miraculous'a bu şarkıyı hediye etmektedir ve şarkıyı seslendirmeye başlamaktadır. Bu şarkıda Kara kedi, Miraculous'a onunla karşılaştığından beri artık üzgün hissetmediğini söylemektedir.

Kaynak Metin	Çeviri Metin I	Çeviri Metin II
Dans ma vie Tu es entrée comme par magie	İnanamıyorum Bana gösterdiğin dünyaya	Can't believe The world that you've revealed to me

Tablo VII: *Plus forts ensemble* isimli şarkının göstergebilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

İngilizce versiyonunda "stronger together" olarak isimlendirilen şarkı, filmde ikinci kez Kara Kedi'nin Miraculous ile tanıştıktan sonra hayatında ve hislerinde olumlu yönde değişikliklerin olduğu konusuna değinmektedir. Fransızca şarkı metninde yer verilen "Dans ma vie, tu es entrée comme par magie." cümlesindeki İngilizcede "magic" ve Türkçede "sihir, büyü" anlamlarına gelen "la magie" sözcüğü bu şarkıda bulunan göstergelerden biri olarak ele alınabilir. Söz konusu gösterenin çevirisinde çevrilmemişlik nedeniyle anlamsal açıdan gösterge yokluğu görülmektedir.

4.1.9. *Être moi* isimli şarkı

Çalışma kapsamında ele alınan son şarkı filmin yetmişinci dakikasından itibaren başlamakta ve Marinette tarafından seslendirilmektedir. Marinette, Adrien için hissettiği duygulara karşılık bulamadığında kendini üzgün hissetmiş ve İngilizce versiyonunda "reaching out" şeklinde isimlendirilen "être moi" isimli şarkıyı seslendirmeye başlamıştır. Gelişen bu olumsuz durum nedeniyle şarkının sözlerinde umutsuzlukla ilgili göstergelerin yer aldığını belirtmek gerekmektedir.

Kaynak Metin	Çeviri Metin I	Çeviri Metin II
L'espoir s'en va, revient le doute	Bir fanteziden başka bir şey değil	A fantasy and nothing more

Tablo VIII: *Être moi* isimli şarkının göstergebilimsel çözümlemesi için belirlenen ifadelerin üç dilli karşılaştırılması

Marinette, filmin son bölümüne yaklaşıırken seslendirdiği şarkıda başarıyı hayal etme cesaretini gösterdiğini ama bunun belki de bir hata olduğunu ima ederek yaşadıklarını unutmaması gerektiğini düşünmeye başladığını belirtmektedir. Bu düşüncelerinden yola çıkarak “Umut söner, yerine şüphe döner.” şeklinde ifade edilebilecek cümleyi dile getirmektedir.

Söz konusu cümlenin İngilizce ve Türkçe çevirisinde “fantasy” ve “fantezi” sözcükleri kullanılmıştır. “Fantasy” sözcüğü İngilizce sözlükte “hayali kurulan ancak gerçekleşmesi pek de mümkün olmayan hoş bir durum” şeklinde tanımlanmaktadır.⁶ Bu sözcüğün Türkçe anlamı ise Türkçe sözlükte “sonsuz, sınırsız hayal” biçiminde ifade edilmektedir.⁷ Bu örnekte film anlatısını güçlendiren ve anlamlama sürecini doğrudan etkileyen “l'espoir” ve “le doute” göstergelerinin çevirisinde anlamın yok edilmesi durumunun söz konusu olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Bu çalışma, film şarkılarının çevirisinin karmaşıklığına ve önemine vurgu yapmaktadır. Film şarkıları, yalnızca duygusal derinliği artırmakla kalmamakta, aynı zamanda filmin temasını güçlendirerek izleyici ile kurduğu bağı derinleştirmektedir. *Mucize: Uğur Böceği ile Kara Kedi* animasyon filminde olduğu gibi, şarkıların olay örgüsüyle doğrudan bağlantılı olduğu yapımlarda, çeviri sürecinin dilsel unsurlar bakımından değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Dolayısıyla bu çalışmada, söz konusu animasyon filminde yer alan dokuz şarkının İngilizce ve Türkçe çevirilerinin metin odaklı göstergebilimsel çözümleme ile incelenmesi amaçlanmıştır. Böylece; filmin olay örgüsü, farklı sekanslarda yer verilen duygusal temalar ve bu temaları şarkı sözleri aracılığıyla destekleyen göstergeler metin odaklı bir yaklaşımla çözümlenmiştir. Çalışmada metinsel göstergebilim çözümlemesinin yanı sıra, her bir şarkıda ön plana çıkan göstergelerin çevirileri Çeviride anlam evrilmesi dizgeselliği sınıflandırması çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Çözümleme sonucunda, *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* isimli animasyon filminde yer verilen dokuz şarkının çevirilerinde, İngilizce çevirilerden büyük bir kısmında anlamlı birimlerin tümüyle silinmesi yani göstergenin yok edilmesi nedeniyle gösterge yokluğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, şarkılarda yer alan göstergelerden bir kısmında anlamın eksik yorumlanmasından dolayı eksik çevirilere; şarkı sözlerinde örtük olarak sunulan göstergelerin aşırı yorumlanması nedeniyle aşırı çevirilere ve bir örnekte anlamın bozulması nedeniyle yanlış çeviriye rastlanmıştır.

Çalışmada ele alınan şarkı sözlerinin Türkçeye Fransızcadan değil, İngilizceden çevrildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, şarkıların İngilizce çevirilerinde ulaşılan sonuçların aynısı Türkçe şarkı çevirileri için de geçerlidir. Şarkı sözlerinin -bu çalışmada tespit edildiği gibi- İngilizceden Türkçeye çevrildiği göz önünde bulundurulduğunda, İngilizce şarkı sözlerinin Türkçeye birebir çevrildiği görülmüştür.

Bu çalışma metin odaklı bir göstergebilimsel çözümleme ile sınırlı tutulduğundan, yapılan incelemede ritim veya harmonik uyum gibi müzikal unsurların çeviri sürecine etkisi göz önünde bulundurulmamış, bu unsurlar bağlam dışında tutulmuştur. Gelecekte, yalnızca metin odaklı bir yaklaşımla sınırlandırılmamış; ritmik ve harmonik unsurlarla ilgili kaygıların çevirmen kararlarına

⁶ <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/fantasy?q=fantasy>

⁷ <https://sozluk.gov.tr/>

nasıl etki ettiğine yönelik yapılacak araştırmalar alana katkı sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, *Les aventures de Ladybug et Chat Noir* isimli filmde olduğu gibi Türkçeye İngilizce dışındaki dillerden aktarılan film ve dizilerin doğrudan kaynak dillerden değil, İngilizceden çevrilmesinin nedenleri üzerinde yapılacak çalışmalar da alana katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Almedia, Ivan (1979). "Jeu et Enjeu de la Démarche Sémiotique". *Sémiotique & Bible* (13), 35-56. <https://bible-lecture.org/histoire-enjeux/jeu-et-enjeu-demarche-semiotique/> Son Erişim Tarihi: 15.12.2024
- Dindar, Serhan (2020). *Göstergelerarası Çeviride Yenidenyazma ve Yeniden Yaratma Kavramları*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Erkalan Çakır, Nesibe, & Demir, Yasin Murat (2024). "Translation of Songs in The Comics : Les Aventures de Tintin". *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* (51), 97-108. <https://doi.org/10.21497/sefad.1343412>
- Erkman, Fatma (1987). *Göstergebilime Giriş*. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Gorlée, Dinda L. (2005). *Song and significance: Virtues and vices of vocal translation*. Amsterdam: Rodopi.
- Günay, Veli Doğan (2018). *Bir Yazınsal Göstergebilim Okuması: Kuyucaklı Yusuf*. İstanbul: Papatya Bilim.
- Günay, Veli Doğan (2020). *21. Yüzyılda Göstergebilim*. İstanbul: Papatya Bilim.
- Kansu-Yetkiner, Neslihan, & Şahin, Mehmet (2022). "Intermodal and Intermedial Translation of Songs in Stage and Film Musicals: Application of an Integrated Approach in Turkish Context". *Litera: Journal of Language, Literature and Culture Studies*, 32(1), 341-378. <https://doi.org/10.26650/LITERA2021-938947>
- Kuleli, Mesut (2023). "Translation of Reduplications and Onomatopoeic Formations: Translation Techniques Revisited Through Systematics of Designification". *International Journal of Language Academy*, 11 (5), 116- 132. <https://dx.doi.org/10.29228/ijla.72464>
- Le Grand Robert (2017). *Le Grand Robert de la Langue Française*, Version numérique, Paris : SEJER.
- Lexis Larousse Fransızca- Türkçe Sözlük (2017). İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Low, Peter (2017). *Translating song: Lyrics and texts*. London: Routledge.
- Metin Tekin, Bilge (2022). "A Case Study on The Translation Strategies in Walt Disney Animated Musical Movies' Songs: From Past to Present". *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 62 (2), 1014-1033. <https://doi.org/10.33171/dtcjournal.2022.62.2.7>
- Öztürk Kasar, Sündüz & Tuna, Didem (2017). "Shakespeare in Three Languages: Reading and Analyzing *Sonnet 130* and Its Translations in Light of Semiotics". *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5 (1), 170- 181. <https://dx.doi.org/10.18298/ijlet.1723>
- Öztürk Kasar, Sündüz (2020). "De la désignification en traduction littéraire : Les Gens d'en face de Georges Simenon dans le contexte turc du point de vue de la sémiotique de la traduction". *Parallèles*, 32 (1), 154- 175. <https://doi.org/10.17462/para.2020.01.09>

- Öztürk Kasar, Sündüz. (2021). "Çevirmek, anlamı eğip bükme sanatı mıdır?" Söylem, anlam ve çeviri üzerine disiplinlerarası tartışmalar. ed. Didem Tuna ve Mesut Kuleli. Ankara: Anı yayıncılık. 19-44.
- Öztürk Kasar, Sündüz (2025). "Pour une approche sémiotique de la traduction de la chanson : l'exemple de *La chanson des vieux amants* de Jacques Brel et de son adaptation turque *Şarap Mevsimi*" *Semiotica*, <https://doi.org/10.1515/sem-2023-0151>
- Pesen, Alaz (2022). "Singability and Naturalness in Opera Translation". *IU Journal of Translation Studies* (17), 1-18. <https://doi.org/10.26650/iujts.2022.1182388>
- Pesen, Alaz (2024). "Şarkı Çevirisi ve ChatGPT". *Abant Çeviribilim Dergisi*, 2 (1), 1-16.
- Rifat, Mehmet (2019). *Göstergebilimin ABC'si*. (5. Baskı), İstanbul: Say Yayınları.
- Saussure, Ferdinand de (1967). *Cours de linguistique générale*, Paris : Payot.
- Uyanık, Didem (2021). "Jean-Jacques Nattiez'nin Müzikal Göstergebilim Yaklaşımının Uygulanabilirliği". *Porte Akademik Müzik ve Dans Araştırmaları Dergisi* (21), 39-49. <https://doi.org/10.59446/porteakademik.1033886>
- Yıldız Erol, Aysel (2022). "Tarkan'ın Dilli Düdük Şarkısının Farsça Çevirisine Bir Bakış". *Kuram ve Uygulamalar ile Çeviribilim* içinde. Ümmügülüm Albiz (Ed.). Çanakkale: Paradigma Akademi.
- Yaman, Burcu (2021). "İngilizce Tekerleme Şarkı Videolarının Türkçeye Çevirilerinin Peter Low'un Pentathlon Prensipleri Çerçevesinde İncelenmesi". *Çeviribilim ve Uygulamaları Dergisi*, 2021(30), 214-238. <https://doi.org/10.37599/ceviri.917234>

Çevrim İçi Kaynaklar

<https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/lucky-charm>

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/lucky-charm>

<https://www.miraculousladybug.com/fr/>

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/fantasy?q=fantasy>

Prof. Dr. Soner Akpınar

**ÇAĞDAŞ
TÜRK ROMANINDA
6-7 EYLÜL OLAYLARI**

Rumlar Etnisite ve Kimlik

Günce Yayınları

MUNİS FAİK OZANSOY

Yaşamı, Yapıtları, Sanatı

H. Yasemin Mumcu

Günce Yayınları

FAİK ÂLİ OZANSOY

YAŞAM ÖYKÜSÜ, YAPITLARI VE ŞAIRLİĞİ

DOÇ. DR. SEVİM KARABELA ŞERMET

Günce Yayınları

**GÜLMECENİN
DİLLERİ**

Prof. Dr. Ünsal Özünlü

Günce Yayınları